

PATVIRTINTA

Viešosios įstaigos Audito ir apskaitos
tarnybos direktoriaus 2010 m. gegužės
13 d. įsakymu Nr. VAS-12

1-ASIS VERSLO APSKAITOS STANDARTAS „FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ“

(Žin., 2010, Nr. 57-2828)

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šio standarto tikslas – nustatyti metinių finansinių ataskaitų sudarymo tvarką ir reikalavimus, pagal kuriuos sudarytas finansines ataskaitas būtų galima palyginti su tos pačios įmonės ankstesnių laikotarpių finansinėmis ataskaitomis ir su kitų įmonių finansinėmis ataskaitomis.

2. Standartas taikomas sudarant ir teikiant finansines ataskaitas pagal verslo apskaitos standartus.

3. Šis standartas nustato finansinių ataskaitų pateikimo tvarką, finansinių ataskaitų rinkinio sudėtį ir bendruosius ataskaitų turinio reikalavimus. Finansinių ataskaitų sudarymas, ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių pripažinimas, įvertinimas ir atskleidimas nagrinėjami kituose verslo apskaitos standartuose.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. Pagrindinės šio standarto sąvokos:

4.1. **Apskaitos politika** – visuma apskaitos principų, apskaitos metodų ir taisyklių apskaitai tvarkyti ir finansinėms ataskaitoms sudaryti ir pateikti.

4.2. **Ataskaitinis laikotarpis** – laikotarpis, kuriam sudaromas metinių arba tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys.

4.3. **Finansinių ataskaitų patvirtinimo data** – data, kai įmonės savininkai patvirtina jos finansines ataskaitas.

4.4. **Finansinių ataskaitų sudarymo data** – data, kada įmonės vadovas pasirašo parengtas finansines ataskaitas.

4.5. **Įmonė** – gaminantis prekes ir (arba) teikiantis paslaugas organizacinis juridinis vienetas, užsiimantis viena ar daugiau ekonominės veiklos rūšių vienoje ar keliose vietose ir turintis sprendimų priėmimo teisę.

4.6. **Įmonės balansas** – finansinė ataskaita, kurioje nurodomas visas įmonės turtas, nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną.

4.7. **Įmonės finansinė atskaitomybė** – įmonės finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų duomenų ir jų aiškinimo rengimas nustatyta forma.

4.8. **Įmonės finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas** – finansinė ataskaita, kurioje paaiškinamos įmonės balanse, pelno (nuostolių), pinigų srautų ir nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitose nurodytos sumos, taip pat pateikiama papildoma reikšminga informacija, nenurodoma kitose finansinėse ataskaitose.

4.9. **Įmonės nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita** – finansinė ataskaita, kurioje pateikiami duomenys apie įmonės nuosavo kapitalo pasikeitimą per ataskaitinį laikotarpį.

4.10. **Įmonės pelno (nuostolių) ataskaita** – finansinė ataskaita, kurioje nurodomos visos įmonės ataskaitinio laikotarpio pajamos, sąnaudos ir veiklos rezultatai – pelnas arba nuostoliai.

4.11. **Įmonės pinigų srautų ataskaita** – finansinė ataskaita, kurioje nurodomos įmonės ataskaitinio laikotarpio pinigų ir pinigų ekvivalentų įplaukos ir išmokos.

III. FINANSINIŲ ATASKAITŲ TIKSLAS

5. Finansinių ataskaitų tikslas – patenkinti finansinių ataskaitų informacijos vartotojų poreikius gauti teisingą informaciją apie įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus.

6. Finansinėse ataskaitose pateikiama informacija apie:

- 6.1. turtą;
- 6.2. nuosavą kapitalą;
- 6.3. įsipareigojimus;
- 6.4. pajamas ir sąnaudas;
- 6.5. pinigų srautus.

IV. FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIAI

7. Finansinių ataskaitų rinkinį sudaro:

- 7.1. balansas;
- 7.2. pelno (nuostolių) ataskaita;
- 7.3. nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita;
- 7.4. pinigų srautų ataskaita;
- 7.5. aiškinamasis raštas.

8. Sutrumpintų finansinių ataskaitų rinkinį sudaro:

- 8.1. sutrumpintas balansas;
- 8.2. sutrumpinta pelno (nuostolių) ataskaita;
- 8.3. nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita;
- 8.4. pinigų srautų ataskaita (jei įmonė nusprendžia ją sudaryti);
- 8.5. sutrumpintas aiškinamasis raštas.

9. Įmonės, atsižvelgdamos į Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme (Žin., 2001, Nr. 99-3516, 2008, Nr. 79-3098) nustatytus rodiklių dydžius, turi pasirinkti finansinių ataskaitų arba sutrumpintų finansinių ataskaitų formas, pateikiamas verslo apskaitos standartų prieduose.

10. Verslo apskaitos standartų nustatyta tvarka gali būti sudaromos ir kitokios finansinės ataskaitos, pavyzdžiui, investicinių fondų grynujų aktyvų ir investicinių fondų grynujų aktyvų pokyčių.

V. FINANSINIŲ ATASKAITŲ ELEMENTAI

11. Įmonėse vykdomos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai pagal jų ekonominę prasmę grupuojami į stambias grupes, kurios vadinamos finansinių ataskaitų elementais. Finansinių ataskaitų elementai naudojami įmonės finansinei būklei ir veiklos rezultatams įvertinti:

11.1. balanse pateikiami elementai – turtas, įsipareigojimai ir nuosavas kapitalas – apibūdina įmonės finansinę būklę;

11.2. pelno (nuostolių) ataskaitoje pateikiami elementai – pajamos ir sąnaudos – naudojami veiklos rezultatams įvertinti.

12. Turtas – materialiosios, nematerialiosios ir finansinės vertybės, kurias valdo, naudoja ir (arba) kuriomis disponuoja įmonė, ir kurias naudodama tikisi gauti ekonominės naudos:

12.1. Turtas, naudojamas paslaugoms teikti arba prekėms, kurias pardavus tikimasi gauti daugiau pinigų negu buvo išleista, gaminti. Turtas gali teikti ekonominės naudos ne tik jį parduodant, keičiant į kitą turtą, bet ir kai jis yra perleidžiamas vykdant įsipareigojimus.

12.2. Turtas gali neturėti fizinės formos (pavyzdžiui, patentai ir autorių teisės taip pat yra turtas, jei jis yra įmonės nuosavybė ir iš jo tikimasi gauti ekonominės naudos). Ekonominės naudos gavimas ne visada siejamas su nuosavybės teise. Įmonė gali turėti ekonominės naudos ir iš turto, kuris nėra jos nuosavybė, tačiau ji gauna to turto teikiamą naudą.

12.3. Turtas apskaitoje paprastai pripažįstamas, kai patiriamos išlaidos jam įsigyti. Tačiau būna atvejų, kai turtas pripažįstamas nepatyrus išlaidų (pavyzdžiui, nemokamai gautas turtas ir pan.). Turto apskaitos reikalavimus nustato 13-asis verslo apskaitos standartas „Nematerialusis turtas“, 12-asis verslo apskaitos standartas „Ilgalaikis materialusis turtas“, 18-asis verslo apskaitos standartas „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, 9-asis verslo apskaitos standartas „Atsargos“ ir kiti verslo apskaitos standartai.

13. Įsipareigojimai – prievolės, atsirandančios dėl atliktų ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių, už kuriuos įmonė privalės ateityje atsiskaityti turtu ir kurių dydį galima objektyviai nustatyti:

13.1. Paprastai įsipareigojimai įforminami sutartimi (pavyzdžiui, darbo sutartyse numatyti atlyginimai darbuotojams, tiekimo ar paslaugų sutartyse numatytos sumos už gautas prekes ir paslaugas).

13.2. Įsipareigojimai gali būti esamieji ir būsimieji. Įmonė savo apskaitoje paprastai esamuosius įsipareigojimus registruoja, kai privalo sumokėti už jau gautą turtą ar kai dėl

sudaryto neatšaukiamo susitarimo sąlygų, pavyzdžiui, numatytos didelės baudos, neturi jokių galimybių išvengti prievolės atsiskaityti pinigais ar kitu turtu. Įmonės vadovybės sprendimai pirkti turtą ateityje yra būsimieji įsipareigojimai, kurie balanse nerodomi. Esamieji įsipareigojimai gali būti vykdomi sumokant pinigus, perleidžiant turtą, suteikiant paslaugas, pakeičiant kitais įsipareigojimais, įsipareigojimų suma didinant nuosavą kapitalą. Kai kuriais atvejais įsipareigojimai gali pasibaigti, nors nėra įvykdyti (pavyzdžiui, kai jų neįmanoma įvykdyti, kai šalis susitaria, kai skolininkas yra likviduojamas).

13.3. Kai kurie esami įsipareigojimai gali būti nustatomi skaičiuojant, pasinaudojus tam tikrais įvertinimo būdais. Tokie įsipareigojimai vadinami atidėjiniais (pavyzdžiui, atidėjiniai garantiniam remontui, atidėjiniai pensijoms ir pan.).

14. Nuosavas kapitalas – įmonės turto dalis, likusi iš viso turto atėmus įsipareigojimus. Nuosavo kapitalo apskaitos reikalavimus nustato 8-asis verslo apskaitos standartas „Nuosavas kapitalas“.

15. Svarbiausias įmonės veiklos rezultatų įvertinimo rodiklis yra pelnas. Jis dažniausiai yra kitų veiklos rodiklių apskaičiavimo pagrindas. Pagrindiniai pelno apskaičiavimo elementai yra pajamos ir sąnaudos:

15.1. Pajamos – ekonominės naudos padidėjimas, pasireiškiantis turto arba jo vertės padidėjimu arba įsipareigojimų sumažėjimu per ataskaitinį laikotarpį, dėl kurio padidėja nuosavas kapitalas, išskyrus tiesioginį jo didinimą (pavyzdžiui, papildomus savininkų įnašus).

15.2. Sąnaudos – ekonominės naudos sumažėjimas, pasireiškiantis turto arba jo vertės sumažėjimu ar įsipareigojimų prisiėmimu per ataskaitinį laikotarpį, kai dėl to sumažėja nuosavas kapitalas, išskyrus tiesioginį jo mažinimą.

15.3. Pajamos ir sąnaudos pelno (nuostolių) ataskaitoje parodomos įvairiai. Tai priklauso nuo įmonės veiklos pobūdžio. Verslo apskaitos standartuose įmonės įprastinės veiklos pajamų ir sąnaudų straipsniai yra atskirti nuo ypatingųjų straipsnių. Ką priskirti įprastinei veiklai, sprendžia pati įmonė. Pavyzdinis pajamų ir sąnaudų grupavimas yra pateiktas 3-iajame verslo apskaitos standarte „Pelno (nuostolių) ataskaita“.

16. Pajamų apibrėžimas apibūdina pajamas, gaunamas iš įmonės įprastinės veiklos, ir pagautę. Įprastinės veiklos pajamos paprastai skirstomos į pardavimo, kitos veiklos, finansinės veiklos, investicinės veiklos pajamas:

16.1. Pardavimo ir kitų pajamų pripažinimo, apskaitos ir atskleidimo aiškinamajame rašte tvarką nustato 10-asis verslo apskaitos standartas „Pajamos“. Kai kurių specialiųjų sričių verslo apskaitos standartai gali nustatyti ir kitokius pardavimo ir kitų pajamų pripažinimo, apskaitos ir atskleidimo aiškinamajame rašte reikalavimus.

16.2. Pelno (nuostolių) ataskaitos sudarymo, pajamų priskyrimo įprastinės veiklos ir ypatingiesiems straipsniams tvarką nustato 3-iasis verslo apskaitos standartas „Pelno (nuostolių) ataskaita“. Pajamos pripažįstamos vadovaujantis kaupimo principu, t. y. apskaitoje jos registruojamos, kai uždirbamos, neatsižvelgiant į pinigų gavimą.

17. Sąnaudų apibrėžimas apibūdina įprastinės veiklos sąnaudas ir netekimus. Įprastinės veiklos sąnaudoms priskiriama pardavimo savikaina, veiklos, kitos veiklos, finansinės veiklos, investicinės veiklos ir pelno mokesčio sąnaudos:

17.1. Ataskaitinio laikotarpio sąnaudų pripažinimo, apskaitos ir atskleidimo aiškinamajame rašte tvarką nustato 11-asis verslo apskaitos standartas „Sąnaudos“. Kai kurių specialiųjų sričių verslo apskaitos standartai gali nustatyti ir kitokius ataskaitinio laikotarpio sąnaudų pripažinimo, apskaitos ir atskleidimo aiškinamajame rašte reikalavimus.

17.2. Pelno (nuostolių) ataskaitos sudarymo, sąnaudų priskyrimo įprastinės veiklos ir ypatingiesiems straipsniams tvarką nustato 3-iasis verslo apskaitos standartas „Pelno (nuostolių) ataskaita“. Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginimo principais tą ataskaitinį laikotarpį, kai patiriamos, neatsižvelgiant, kada buvo išleisti pinigai.

VI. FINANSINIŲ ATASKAITŲ ELEMENTŲ ĮVERTINIMAS

18. Vertinimas – vertės, kuria finansinių ataskaitų elementai pateikiami finansinėse ataskaitose, nustatymo procesas. Finansinių ataskaitų elementai gali būti vertinami tokiais vertinimo būdais:

18.1. Įsigijimo savikaina, kai turtas įvertinamas įsigyjant sumokėta ar mokėtina pinigų ar pinigų ekvivalentų suma ar kito mainais atiduoto ar sunaudoto turto verte, o įsipareigojimai – mokėtina, gauta arba gautina pinigų ar pinigų ekvivalentų suma, kurią numatoma sumokėti ar gauti esant normalioms verslo sąlygoms.

18.2. Tikraja verte, kai turtas ar įsipareigojimas įvertinami suma, už kurią ketinančios pirkti (parduoti) turtą nesusijusios šalys gali apsieisti turtu ar paslaugomis arba daryti tarpusavio įsipareigojimo užskaitą. Turto ar įsipareigojimo tikroji vertė gali būti patikimai nustatoma, jei jų tikrosios vertės svyravimai nereikšmingi arba jei įvairių vertinimų rezultatų kitimo tikimybė gali būti tiksliai numatoma ir įvertinama.

18.3. Grynąja galimo realizavimo verte, kai turtas įvertinamas pardavimo kaina esant įprastoms verslo sąlygoms, atėmus įvertintas produkcijos gamybos užbaigimo ir pardavimo išlaidas.

18.4. Grynąja galimo pardavimo kaina, kai turtas įvertinamas pardavimo kaina esant įprastoms verslo sąlygoms, atėmus galimas pardavimo išlaidas.

18.5. Dabartine verte, kai turtas įvertinamas dabartine diskontuota būsimojo laikotarpio pinigų įplaukų suma, kurią, kaip tikimasi, turtas turėtų uždirbti ateityje esant normalioms verslo sąlygoms. Įsipareigojimai įvertinami diskontuota būsimojo laikotarpio pinigų išmokų suma, kurios prireiks įsipareigojimams įvykdyti esant normalioms verslo sąlygoms.

18.6. Naudojimo verte, kai turtas įvertinamas dabartine gryųjų būsimųjų pinigų srautų, kuriuos tikimasi gauti naudojant turtą ir jį perleidžiant pasibaigus jo naudingo tarnavimo laikui, verte.

18.7. Amortizuota savikaina, kai finansinis turtas įvertinamas įsigijimo savikaina, atėmus atgautą sumos dalį ir to turto nuvertėjimo sumą ir pripažinus įsigijimo savikainos ir išpirkimo sumos skirtumo sukauptą amortizaciją, o finansinis įsipareigojimas – įsigijimo savikaina, atėmus grąžintą sumos dalį ir pripažinus įsigijimo savikainos ir išpirkimo sumos skirtumo sukauptą amortizaciją.

19. Daugumą finansinių ataskaitų elementų įmonės vertina įsigijimo savikaina, tačiau yra tokių finansinių ataskaitų elementų, kuriuos kiti verslo apskaitos standartai nustato vertinti

kitais įvertinimo būdais. Įmonės finansinių ataskaitų elementus privalo vertinti verslo apskaitos standartų nustatytais vertinimo būdais, o jeigu tokių vertinimo būdų nenustatyta, įmonės juos gali pasirinkti pačios.

VII. PAGRINDINIAI FINANSINIŲ ATASKAITŲ REIKALAVIMAI

20. Finansinėse ataskaitose pateikiama informacija tarpusavyje turi būti susijusi.
21. Finansinės ataskaitos turi suteikti teisingą informaciją apie įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus.
22. Duomenys metinėse finansinėse ataskaitose turi būti pateikiami aiškiai ir suprantamai, kad informacijos vartotojai galėtų priimti tinkamus sprendimus.
23. Finansinėse ataskaitose pateikiama informacija turi būti neutrali ir patikima. Draudžiama iškraipyti turto, pajamų, sąnaudų ar kitokius duomenis.
24. Jei dėl apskaitos politikos pakeitimo ataskaitinio laikotarpio finansinių ataskaitų rodiklių neįmanoma palyginti su praėjusių ataskaitinių laikotarpių rodikliais, informacija turi būti pateikiama 7-ojo verslo apskaitos standarto „Apskaitos politikos, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidų taisymas“ nustatyta tvarka.
25. Jei metinės finansinės ataskaitos parengtos nesilaikant verslo apskaitos standartų, to priežastys turi būti nurodomos aiškinamajame rašte. Nesilaikyti verslo apskaitos standartų reikalavimų leidžiama tik tuo atveju, jeigu tai būtina parodant teisingą įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus.
26. Įmonės gali pačios spausdinti metinių finansinių ataskaitų formas praleisdamos straipsnius, kurie pagal verslo apskaitos standartus nėra privalomi ir kurių sumos lygios nuliui. Privalomus straipsnius galima papildyti įterpiamomis eilutėmis, jei to reikia teisingai parodyti įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus.
27. Metinių finansinių ataskaitų duomenys turi būti pateikiami laikantis pasirinktos apskaitos politikos ir bendrųjų apskaitos principų.

VIII. APSKAITOS POLITIKA

28. Įmonė turi pasirinkti ir taikyti tokią apskaitos politiką, kad finansinės ataskaitos teisingai parodytų įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus.
29. Jei kurios nors ūkinės operacijos ar ūkinio įvykio registravimo ir pateikimo tvarka verslo apskaitos standartuose nenustatyta, įmonė turi vadovautis apskaitos politika, kuri užtikrintų, kad finansinėse ataskaitose pateikta informacija:
 - 29.1. būtų naudinga jos vartotojams;
 - 29.2. teisingai parodytų įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus;
 - 29.3. atspindėtų ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių turinį ir ekonominę prasmę, ne tik formalius pateikimo reikalavimus;

29.4. būtų nešališka ir neutrali;

29.5. būtų parengta vadovaujantis bendraisiais apskaitos principais;

29.6. būtų visais reikšmingais atžvilgiais išsamūs.

30. Jei kiti verslo apskaitos standartai nereglamentuoja kokių nors ūkinių įvykių ar ūkinių operacijų apskaitos, tokios operacijos registruojamos:

30.1. Kaip analogiškos standartuose pateiktos ūkinės operacijos.

30.2. Jei kitų standartų nuostatos negali būti taikomos ir nėra analogiškų operacijų pavyzdžių, pagal šiame standarte pateiktus bendruosius apskaitos principus ir kitas šio standarto nuostatas.

30.3. Pagal tarptautiniuose finansinės atskaitomybės standartuose pateiktus tokių ūkinių operacijų apskaitos principus.

30.4. Pagal taikomą apskaitos praktiką, jeigu tai neprieštaruoja 28 punkte nurodytoms apskaitos politikos nuostatomis.

IX. BENDRIEJI APSKAITOS PRINCIPAI

31. Tvarkydamos apskaitą ir sudarydamos finansines ataskaitas, įmonės turi vadovautis šiais bendraisiais apskaitos principais:

31.1. įmonės;

31.2. veiklos tęstinumo;

31.3. periodiškumo;

31.4. pastovumo;

31.5. piniginių matavimų;

31.6. kaupimo;

31.7. palyginimo;

31.8. atsargumo;

31.9. neutralumo;

31.10. turinio viršenybės prieš formą.

32. Įmonės principas reiškia, kad kiekviena finansines ataskaitas sudaranti įmonė laikoma atskiru apskaitos vienetu ir kad į finansines ataskaitas turi būti įtraukiama tik tos įmonės turtas, nuosavas kapitalas, įsipareigojimai, pajamos, sąnaudos ir pinigų srautai.

33. Veiklos tęstinumo principas reiškia, kad:

33.1. Rengiant finansines ataskaitas daroma prielaida, kad įmonės veiklos laikotarpis neribotas ir artimiausiu metu jos nenumatoma likviduoti, todėl rengdama finansines ataskaitas įmonės vadovybė turi įvertinti, ar įmonė gali tęsti veiklą.

33.2. Finansinės ataskaitos turi būti rengiamos vadovaujantis veiklos tęstinumo principu, nebent įmonės savininkai nuspręstų arba privalėtų likviduoti įmonę ar sustabdyti jos veiklą.

33.3. Jei rengdama finansines ataskaitas įmonės vadovybė žino faktų, kurie gali kelti abejonių dėl įmonės gebėjimo tęsti veiklą, tai turi būti atskleidžiama aiškinamajame rašte.

Priimant sprendimą dėl veiklos tęstinumo principo taikymo turi būti išanalizuojama visa turima informacija.

33.4. Jei finansinės ataskaitos rengiamos nesilaikant veiklos tęstinumo principo, tai turi būti atskleidžiama aiškinamajame rašte nurodant priežastį, kodėl įmonė nesilaiko šio principo.

33.5. Jei dėl tam tikrų priežasčių veiklos tęstinumo principo nesilaikoma, visas įmonės turtas ir įsipareigojimai tampa trumpalaikiais. Turtas ir įsipareigojimai turi būti įvertinami 28-ojo verslo apskaitos standarto „Įmonių likvidavimas“ nustatyta tvarka.

34. Periodiškumo principas reiškia, kad:

34.1. Finansinės ataskaitos turi būti sudaromos pagal paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos duomenis. Vėliau įvykusios ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai įtraukiami į apskaitą ir parodomi kito ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose. Todėl įmonės savininkų sprendimai dėl pelno paskirstymo ir kitais klausimais, priimti tvirtinant praėjusių finansinių metų ataskaitas, priskiriami to ataskaitinio laikotarpio, kada jie buvo priimti, ūkinėms operacijoms ir pateikiami to laikotarpio finansinėse ataskaitose. Jeigu įmonės veiklą reglamentuojantys įstatymai ar įmonės įstatai numato prievolę įmonės valdymo organui rengti pelno paskirstymo projektą, šis projektas turi būti pateikiamas tvirtinti teikiamų finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte. Tačiau pelno paskirstymas pripažįstamas įvykusia ūkine operacija tik tada, kai pelno paskirstymą įstatymų numatyta tvarka patvirtina įmonės savininkai.

34.2. Paprastai finansiniai metai trunka 12 mėnesių. Tačiau tam tikromis aplinkybėmis, kai įmonė pradeda veiklą, yra reorganizuojama, likviduojama arba priimamas sprendimas pakeisti finansinių metų pradžią, finansiniai metai gali trukti ne 12 mėnesių. Ūkinę veiklą pradedančios įmonės finansiniai metai yra laikotarpis nuo jos įsteigimo dienos iki finansinių metų pabaigos. Savo finansinius metus keičiančios įmonės finansinių metų pabaiga yra naujų finansinių metų pabaiga, jei laikotarpis nuo finansinių metų pradžios iki naujų finansinių metų pabaigos yra ne ilgesnis kaip 18 mėnesių. Jei šis laikotarpis yra ilgesnis negu aštuoniolika mėnesių, nustatomi pereinamieji finansiniai metai, kurių pradžia yra senų finansinių metų pabaiga, o pabaiga – naujų finansinių metų pradžia. Jei įmonės finansiniai metai yra trumpesni arba ilgesni kaip 12 mėnesių, aiškinamajame rašte turi būti nurodomos to priežastys ir pateikiama pastaba, kad pelno (nuostolių), nuosavo kapitalo pokyčių ir pinigų srautų ataskaitų duomenys negali būti lyginami su praėjusio ataskaitinio laikotarpio finansinių ataskaitų duomenimis.

35. Pastovumo principas reiškia, kad įmonė pasirinktą apskaitos metodą turi taikyti nuolat arba pakankamai ilgą laiką, nebent reikšmingi įvykiai ar aplinkybės nulemtų būtinybę pakeisti apskaitos politiką. Finansinių ataskaitų straipsnių klasifikavimas ar informacijos pateikimo būdas gali būti keičiamas tik tada, kai paaiškėja, kad taikomi apskaitos metodai neleidžia teisingai parodyti įmonės finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų.

36. Piniginio mato principas reiškia, kad visas įmonės turtas, nuosavas kapitalas, įsipareigojimai, pajamos ir sąnaudos, pinigų srautai finansinėse ataskaitose išreiškiami pinigais.

37. Kaupimo principas reiškia, kad ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai apskaitoje registruojami, kai jie įvyksta, ir pateikiami tų laikotarpių finansinėse ataskaitose, neatsižvelgiant į pinigų gavimą ar išmokėjimą. Pagal kaupimo principą pajamos registruojamos, kai uždirbamos, o sąnaudos – kai patiriamos.

38. Palyginimo principas reiškia, kad:

38.1. Per ataskaitinį laikotarpį uždirbtos pajamos siejamos su sąnaudomis, patirtomis uždirbant tas pajamas.

38.2. Finansinės ataskaitos turi būti rengiamos taip, kad finansinių ataskaitų informacijos vartotojai galėtų palyginti jose pateiktą informaciją su kitų įmonių teikiama informacija ir teisingai įvertinti įmonės finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų pokyčius.

38.3. Visose finansinėse ataskaitose turi būti pateikiama ataskaitinių ir mažiausiai vienu praėjusių finansinių metų (lyginamoji) informacija. Jei buvo pakeistas finansinių ataskaitų straipsnių klasifikavimas, norimi palyginti su ataskaitinių metų duomenimis praėjusių finansinių metų duomenys turi būti perklasifikuojami, išskyrus atvejį, kai jų perklasifikuoti neįmanoma. Kai praėjusių finansinių metų duomenys perklasifikuojami, aiškinamajame rašte atskleidžiamas kiekvieno straipsnio arba straipsnių grupės klasifikavimo pakeitimo pobūdis, priežastys ir sumos. Jei praėjusių finansinių metų duomenų perklasifikuoti neįmanoma, aiškinamajame rašte turi būti nurodoma priežastis, dėl kurios duomenys nebuvo perklasifikuoti, ir dėl to neatliktų koregavimų pobūdis. Įmonė turi pasirinkti pastovią apskaitos politiką, pagal kurią būtų taikomi vienodi metodai registruojant, vertinant ir sisteminant apskaitoje ūkines operacijas ir ūkinius įvykius, o pasikeitus verslo sąlygoms pasirinkti kiti apskaitos metodai būtų taikomi nepažeidžiant palyginimo principo.

39. Atsargumo principas reiškia, kad:

39.1. Įmonė pasirenka tokius apskaitos metodus, kurie neleistų turto, nuosavo kapitalo, įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų vertės nepagrįstai padidinti arba sumažinti.

39.2. Rengiant finansines ataskaitas, turi būti patikrinami visi apskaitiniai įvertinimai, pavyzdžiui, abejotinų skolų, įvairių atidėjinių ir pan. Finansinių ataskaitų rengėjai turi užtikrinti, kad finansinės ataskaitos yra patikimos ir neutralios, t. y. turtas ir pajamos parodytos ne didesne (mažesne), o įsipareigojimai ir sąnaudos – ne mažesne (didesne) verte.

40. Neutralumo principas reiškia, kad finansinėse ataskaitose teikiama informacija turi būti objektyvi ir nešališka. Teikiama informacija neturi būti siekiama versti finansinių ataskaitų informacijos vartotojus priimti įmonei palankius sprendimus.

41. Turinio viršenybės prieš formą principas reiškia, kad registruojant ūkines operacijas ir ūkinius įvykius didžiausias dėmesys skiriamas jų turiniui ir ekonominei prasmei, ne tik formaliems pateikimo reikalavimams.

X. INFORMACIJOS REIKŠMINGUMAS

42. Informacija yra reikšminga, jei jos nepateikimas gali turėti įtakos finansinių ataskaitų informacijos vartotojų priimamiems sprendimams.

43. Nustatant informacijos reikšmingumą, straipsnis vertinamas ne tik kiekybiniu požiūriu, bet vertinamas ir jo turinys. Priimant sprendimą, bet kuris kriterijus gali turėti lemiamos įtakos. Kiekvienas reikšmingas straipsnis finansinėse ataskaitose pateikiamas atskirai. Nereikšmingos sumos gali būti sujungiamos su panašaus pobūdžio ar paskirties sumomis ir atskirai neteikiamos.

XI. TARPUSAVIO UŽSKAITA

44. Finansinėse ataskaitose negali būti daroma turto ir įsipareigojimų tarpusavio užskaita, nebent tai nustatyta kitame verslo apskaitos standarte arba tais atvejais, kai yra abi šios sąlygos:

44.1. Turtas ir įsipareigojimai yra susiję su tuo pačiu asmeniu.

44.2. Leidžiama daryti turto ir įsipareigojimų užskaitą arba kitaip eliminuoti teisės aktų nustatyta tvarka (pvz., daroma avansu sumokėto pelno mokesčio ir (ar) pelno mokesčio permokos užskaita su mokėtino pelno mokesčio įsipareigojimu), arba yra susitarimas dėl tokio turto ir įsipareigojimo užskaitos ir toks susitarimas nėra draudžiamas teisės aktais.

45. Pajamos ir sąnaudos finansinėse ataskaitose turi būti pateikiamos atskirai, tačiau kitų verslo apskaitos standartų numatytais atvejais gali būti daroma pajamų ir sąnaudų straipsnių tarpusavio užskaita ir pateikiamas tik grynasis rezultatas (pavyzdžiui, grynasis rezultatas parodomas perleidus ilgalaikį turtą, kompensavus patirtas sąnaudas arba pasikeitus užsienio valiutos kursui).

XII. FINANSINIŲ ATASKAITŲ IDENTIFIKAVIMAS

46. Finansinės ataskaitos turi būti aiškiai identifikuojamos ir atskiriamos nuo kitos informacijos, kurią skelbia įmonė. Verslo apskaitos standartai taikomi sudarant finansines ataskaitas, todėl labai svarbu, kad finansinių ataskaitų informacijos vartotojai galėtų atskirti pagal verslo apskaitos standartus parengtą informaciją nuo kitos, kuri gali būti naudinga, bet rengiama vadovaujantis kitomis taisyklėmis.

47. Finansinėse ataskaitose turi būti nurodoma:

47.1. Ataskaitas teikiančios įmonės pavadinimas, adresas ir kodas.

47.2. Kad tai atskiros finansinės ataskaitos ar konsoliduotosios finansinės ataskaitos.

47.3. Atskaitinis laikotarpis, paskutinė atskaitinio laikotarpio diena, ataskaitų sudarymo ir patvirtinimo datos.

47.4. Finansinių ataskaitų valiuta.

47.5. Finansinių ataskaitų duomenų tikslumo lygis. Finansinių ataskaitų informacija gali būti teikiama finansinių ataskaitų valiutos vienetais ar tūkstančiais vienetų. Tūkstančiais vienetų informacija gali būti teikiama tik tuo atveju, jei dėl to nebus prarandama svarbios informacijos.

XIII. BALANSAS

48. Balanse teiktinos informacijos reikalavimus ir šios ataskaitos pavyzdines formas nustato 2-asis verslo apskaitos standartas „Balansas“. Kai kurių specialiųjų sričių, pavyzdžiui, finansų maklerio, ribotos civilinės atsakomybės įmonių ir pan., verslo apskaitos standartuose nustatyti kitokie balanso reikalavimai.

XIV. PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA

49. Pelno (nuostolių) ataskaitoje teiktinos informacijos reikalavimus ir šios ataskaitos pavyzdines formas nustato 3-iasis verslo apskaitos standartas „Pelno (nuostolių) ataskaita“. Kai kurių specialiųjų sričių, pavyzdžiui, finansų maklerio, ribotos civilinės atsakomybės įmonių ir pan., verslo apskaitos standartuose nustatyti kitokie pelno (nuostolių) ataskaitos reikalavimai.

XV. NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA

50. Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitoje teiktinos informacijos reikalavimus ir šios ataskaitos pavyzdines formas nustato 4-asis verslo apskaitos standartas „Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita“. Kai kurių specialiųjų sričių, pavyzdžiui, finansų maklerio, ribotos civilinės atsakomybės įmonių ir pan., verslo apskaitos standartuose nustatyti kitokie nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos reikalavimai.

XVI. PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

51. Pinigų srautų ataskaitos reikalavimus ir šios ataskaitos pavyzdines formas nustato 5-asis verslo apskaitos standartas „Pinigų srautų ataskaita“. Kai kurių specialiųjų sričių, pavyzdžiui, finansų maklerio, ribotos civilinės atsakomybės įmonių ir pan., verslo apskaitos standartuose nustatyti kitokie pinigų srautų ataskaitos reikalavimai.

XVII. AIŠKINAMASIS RAŠTAS

52. Aiškinamojo rašto bendruosius reikalavimus nustato 6-asis verslo apskaitos standartas „Aiškinamasis raštas“. Rengiant aiškinamojo rašto pastabas vadovaujama pastarojo standarto ir visų verslo apskaitos standartų reikalavimais dėl informacijos atskleidimo.

XVIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

53. Šis standartas taikomas sudarant 2011 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Standartas gali būti taikomas ir sudarant ankstesnių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas.